

CÁC YẾU TỐ ẢNH HƯỞNG ĐẾN ĐỊNH HƯỚNG LỰA CHỌN NGHỀ NGHIỆP VÀ NHỮNG NHẬN THỨC CỦA HỌC SINH, SINH VIÊN TRƯỜNG VỀ GIÁ TRỊ NGHỀ NGHIỆP

CN. Lại Văn Hóa
ThS. Nguyễn Thị Kim Anh

TÓM TẮT

Mục đích của nghiên cứu này là nghiên cứu điều tra các yếu tố ảnh hưởng đến định hướng lựa chọn nghề nghiệp cùng những nhận thức về nghề của học sinh, sinh viên (HSSV) đang theo học tại trường Cao đẳng Du lịch Huế (HUETC). Dữ liệu được thu thập thông qua bảng câu hỏi với 105 HSSV đang theo học các năm của 07 nghề đào tạo tại trường tham gia trả lời. Kết quả cho thấy, các HSSV tham gia khảo sát đã có sự đổi khác tích cực trong cách tư duy lựa chọn nghề (chọn nghề vì có đam mê, sở thích, năng lực, có sự hiểu biết về nghề, về chương trình đào tạo). Yếu tố gia đình, người thân, bạn bè tác động đến định hướng lựa chọn nghề nghiệp của HSSV đang theo học tại trường chiếm tỉ lệ thấp hơn so với các nội dung còn lại. Kết quả kiểm định cho thấy hệ số độ tin cậy thang đo các yếu tố ảnh hưởng và những nhận thức liên quan đến sự lựa chọn nghề theo học của các bạn tại trường Cao đẳng Du lịch Huế là rất tốt (Cronbach's Alpha từ 0,8 trở lên). Bên cạnh đó, kết quả phân tích thống kê cũng cho thấy các biến đo lường đều có hệ số tương quan biến tổng phù hợp (Corrected Item - Total Correlation > 0,3). Như vậy thang đo đạt độ tin cậy, các biến quan sát được sử dụng trong nghiên cứu này đều có ý nghĩa giải thích tốt cho các yếu tố ảnh hưởng đến định hướng lựa chọn nghề cũng như các nhân tố liên quan đến sự đánh giá tầm quan trọng về các đặc điểm của nghề.

Từ khoá: định hướng nghề nghiệp, giá trị nghề nghiệp, nghề du lịch, thực trạng chọn nghề

1. Đặt vấn đề

Lựa chọn nghề nghiệp là một giai đoạn xác định trong cuộc đời của mỗi học sinh. Trong bối cảnh đất nước, xã hội và toàn cầu đang bứt phá khoảng cách bởi sự tiến bộ của khoa học công nghệ, việc lựa chọn nghề nghiệp cho thanh niên là điều không còn quá khó khăn. Nhưng định hướng nào cho hướng lựa chọn ấy lại là một bài toán khó. Bên cạnh đó, hiện nay các ngành nghề trong xã hội cũng ngày càng đa dạng, mở ra nhiều cơ hội lựa chọn nghề nghiệp phù hợp với sở thích và năng lực của mỗi cá nhân. Lựa chọn đúng nghề nghiệp tương thích với bản thân sẽ là cơ sở nền tảng tác động rất nhiều đến sự thành công và khuynh hướng tương lai của mỗi cá nhân. Bởi vì ngành nghề mà các em đã chọn hoàn toàn có thể sẽ là nghề gắn bó suốt đời nên mọi yếu tố đời sống hoạt động

và sinh hoạt sẽ bị nghề nghiệp ảnh hưởng tác động nhiều hay ít. Nếu đúng nghề có đam mê tất cả chúng ta sẽ có nhiệt huyết với việc làm, ngược lại nếu xác định chưa đúng và lựa chọn sai nghề sẽ dễ dẫn đến chán nản, không có hứng thú và có thể từ bỏ nghề.

Thông qua việc lựa chọn nghề nghiệp cũng chính là việc hoạch định ra trình độ của bản thân, năng lực của mình so với những đặc thù cũng như yêu cầu nhu yếu của nghề nghiệp để từ đó hoàn toàn có thể lựa chọn nghề nghiệp thích hợp. Để làm được điều đó, học sinh phải xem xét một số yếu tố trước khi đi đến quyết định lựa chọn nghề nghiệp và làm thế nào để giữ vững sự lựa chọn đó trong suốt thời gian theo học tại cơ sở đào tạo nghề. Điều này cũng góp phần khẳng định sự nhận thức nghề nghiệp đúng đắn để tạo nên giá trị nghề nghiệp cho bản thân.

Bất kỳ nhóm nghề nghiệp nào cũng có những tiêu chuẩn cơ bản được gọi là giá trị nghề nghiệp. Những giá trị này được coi là kim chỉ nam, động lực hành vi nghề nghiệp của các thành viên trong một ngành nghề nhất định. Theo Weis và Schank (2002), giá trị nghề nghiệp là tiêu chuẩn hành động được các nhóm và cá nhân chuyên nghiệp chấp nhận và được sử dụng để đánh giá tính chính trực của cá nhân hoặc tổ chức. Ngoài ra, các giá trị nghề nghiệp là cần thiết để củng cố bản sắc và hiệu suất nghề nghiệp của cá nhân. Các giá trị nghề nghiệp bắt nguồn từ các giá trị cá nhân, chịu ảnh hưởng của gia đình, văn hóa, môi trường, tôn giáo và sắc tộc. Quá trình đạt được những giá trị như vậy là dần dần và tiến hóa và xảy ra trong suốt cuộc đời của một cá nhân (Lai và Pek, 2012). Trong nghiên cứu của mình, Poorchangizi và cộng sự (2017) đã chỉ ra rằng: Giá trị nghề nghiệp là niềm tin hướng dẫn và các nguyên tắc ảnh hưởng đến hành vi làm việc của một người. Những giá trị này thường là sự mở rộng của các giá trị cá nhân như trung thực, trách nhiệm, chính trực và là duy nhất đối với mỗi người dựa trên gia đình, văn hóa, môi trường, tôn giáo và sắc tộc.

Mỗi người có những sở trường, sở đoản, mặt mạnh, mặt yếu riêng. Điều đó tác động không nhỏ tới việc chọn ngành nghề của từng cá nhân. Hiện nay, xu hướng chọn nghề đang được ưa chuộng trong đời sống cũng ảnh hưởng không ít tới suy nghĩ của học sinh. Chính vì thế, mỗi người cần nhận thức được khả năng thật sự của bản thân để lựa chọn nghề nghiệp cho phù hợp. Khi chúng ta chọn nghề nghiệp: phải phù hợp với năng lực và niềm say mê, sở thích của bản thân; có đủ các điều kiện để có thể theo học nghề mà mình chọn và không nên chạy theo những công việc thời thượng bởi nhu cầu xã hội biến đổi không ngừng.

Việc học sinh đã lựa chọn các ngành nghề để theo học tại trường Cao đẳng Du lịch Huế

là một sự khởi đầu. Khởi đầu đó được nuôi dưỡng và phát triển như thế nào phụ thuộc vào những hành động được các em HSSV vạch định khi đã có các trải nghiệm ngành nghề thực sự tại trường. Xuất phát từ những vấn đề nêu trên, việc khảo sát, phân tích các yếu tố liên quan đến quyết định lựa chọn nghề cùng những nhận thức của HSSV về nghề đang theo học tại trường đã được chúng tôi lựa chọn để khảo sát. Kết quả khảo sát sẽ là tiền đề để đề xuất các định hướng đề xuất nhằm hỗ trợ công tác tuyển sinh, tư vấn tuyển sinh, hoạt động đào tạo tại trường.

2. Đối tượng và phương pháp nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu là những HSSV thuộc 07 ngành nghề đào tạo tại trường đang theo học năm 1, năm 2, năm 3.

Phương pháp điều tra bằng phiếu câu hỏi khảo sát. Nội dung phiếu câu hỏi khảo sát gồm có 2 thành phần cơ bản: Phần thông tin khách thể (ngành học và khoá học) và phần nội dung khảo sát gồm 18 thành tố gợi ý tập trung làm rõ cho 02 mục tiêu của nghiên cứu chính của bài viết bao gồm (1)Yếu tố ảnh hưởng đến định hướng lựa chọn nghề nghiệp của HSSV HUETC; (2) Nhận thức của HSSV theo học tại HUETC về giá trị nghề nghiệp đã lựa chọn.

Các yếu tố thể hiện kết quả trả lời của các HSSV tham gia cuộc khảo sát được đánh giá thông qua thang đo điểm tương ứng với 5 mức độ (1: rất không đồng ý/ảnh hưởng/quan trọng đến 5: rất đồng ý/ảnh hưởng/quan trọng) và phân tích dưới dạng các giá trị thống kê mô tả như tần số, tần suất bằng phần mềm excel và SPSS phiên bản 26.0 để tính toán hệ số Cronbach's Alpha trên cơ sở đó đánh giá về tính phù hợp của thang đo.

3. Kết quả nghiên cứu

3.1. Kết quả thống kê về dữ liệu khảo sát trong nghiên cứu

Nghiên cứu được thực hiện với sự tham gia trả lời của 105 HSSV đang theo học 07 ngành nghề tại trường ở các năm học là năm

1, năm 2, năm 3. Thông tin chi tiết về số lượng và tỉ lệ % thể hiện ở Bảng 1.

Bảng 1. Thông tin Học sinh, sinh viên tham gia khảo sát

Yếu tố	Đặc điểm	Số lượng	Tỉ lệ (%)
Ngành học	Quản trị lữ hành	9	8,6
	Hướng dẫn viên du lịch	16	15,2
	Quản trị khách sạn	15	14,3
	Quản trị nhà hàng	6	5,7
	Chế biến món ăn	43	41,0
	Tiếng anh du lịch	12	11,4
	Quản trị khu resort	4	3,8
Năm học (học kì)	Năm 1 (học kỳ 1,2)	13	12,4
	Năm 2 (học kỳ 3,4)	40	38,1
	Năm 3 (học kỳ 5)	52	49,5

Số lượng HSSV đang là HSSV năm 3 tham gia khảo sát chiếm tỉ lệ cao nhất (chiếm 48,6%) điều này sẽ là một điểm tích cực khi nội dung nghiên cứu hướng đến các yếu tố liên quan đến giá trị nghề nghiệp từ lúc bắt đầu cho đến khi kết thúc khoá học tại trường.

3.2. Kết quả khảo sát các yếu tố ảnh hưởng đến định hướng lựa chọn nghề nghiệp của HSSV HUETC tại trường

3.2.1. Thống kê mô tả đối tượng khảo sát

Có rất nhiều yếu tố ảnh hưởng đến xu hướng chọn nghề của học sinh. Chúng sắp xếp theo thứ bậc ưu tiên và tạo thành một hệ thống động cơ thúc đẩy học sinh lựa chọn một nghề nhất định sau khi kết thúc chương trình học văn hoá tại các trường Trung học cơ sở và Trung học phổ thông.

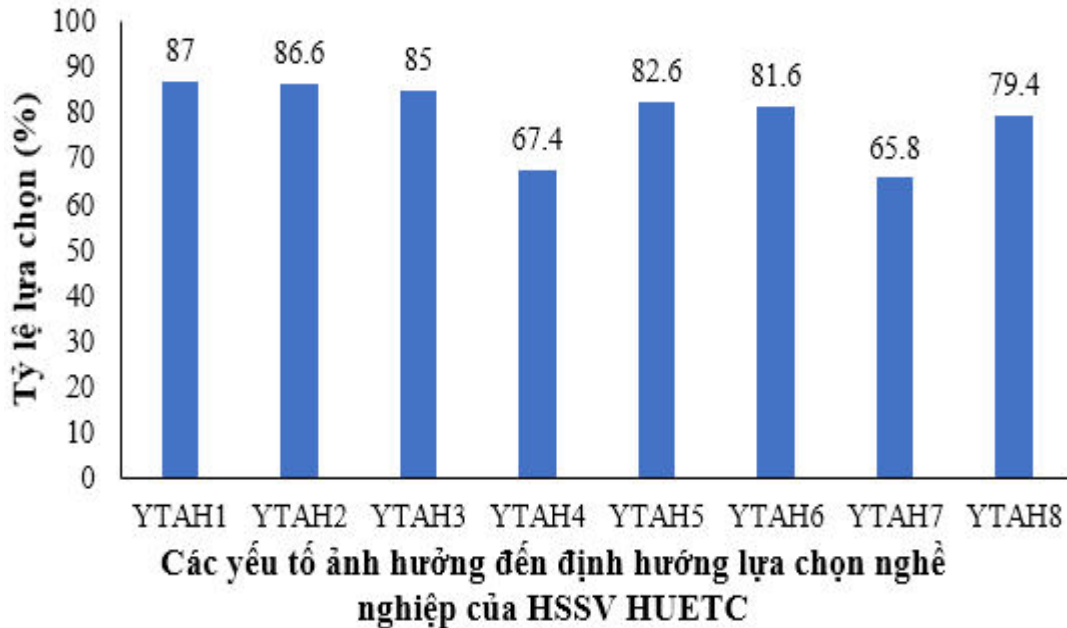
Để khảo sát mức độ ảnh hưởng của các yếu tố liên quan đến định hướng lựa chọn

nghề nghiệp của HSSV HUETC chúng tôi đã đưa ra những yếu tố trả lời gợi ý và ý kiến mở để HSSV có thể bổ sung liên quan đến sự lựa chọn nghề theo học của các em tại trường Cao đẳng Du lịch Huế. Kết quả chỉ ra tại Hình 1.

Kết quả Hình 1 cho thấy, có rất nhiều yếu tố tác động đến định hướng lựa chọn nghề nghiệp của HSSV khi quyết định chọn trường Cao đẳng Du lịch Huế để tiếp tục con đường học tập của mình. Qua quan sát chúng tôi nhận thấy rằng, yếu tố liên quan đến “Sự hiểu biết về du lịch, nghề làm du lịch (vị trí, vai trò, nhiệm vụ)” được lựa chọn với mức cao nhất (87%); tiếp đến là yếu tố “Có đam mê, sở thích và niềm tin với nghề nghiệp” và thứ ba là “Có phẩm chất, năng lực phù hợp với nghề nghiệp” chiếm tỉ lệ lần lượt là 86,6% và 85%. Dữ liệu này có thể nói lên rằng, các em đã có

những chuẩn bị rất kỹ càng khi đã biết tìm hiểu các thông tin liên quan đến ngành nghề; biết phân tích các tố chất của bản thân và đối chiếu nó với những đặc điểm của nghề dự định chọn. Đây là một tín hiệu rất tích cực cần được phát huy. Kết quả này hoàn toàn trùng

khớp với một trong số các nội dung thường được đề cập của chương trình tư vấn hướng nghiệp với bước đầu tiên của việc khám phá con đường nghề nghiệp là phần tìm hiểu bản thân: sở thích, đam mê, năng lực hướng nghiệp và quan niệm nghề nghiệp.

Hình 1. Kết quả khảo sát các yếu tố ảnh hưởng đến định hướng lựa chọn nghề nghiệp của HSSV

Các yếu tố bao gồm: “Những giới thiệu chuyên sâu về Chương trình đào tạo, vị trí việc làm sau khi tốt nghiệp”; “Các buổi hướng nghiệp được tổ chức tại trường”; “Xã hội (nghề “hot”, nghề dễ tìm được việc làm sau

khí tốt nghiệp, thu nhập) cũng là những lí do được các HSSV xem xét và ưu tiên hơn về mức độ ảnh hưởng đến quyết định lựa chọn nghề nghiệp của bản thân (Hình 1).

Trong đó

YTAH1:	Sự hiểu biết về du lịch, nghề làm du lịch (vị trí, vai trò, nhiệm vụ...)
YTAH2:	Có đam mê, sở thích và niềm tin với nghề nghiệp
YTAH3:	Có phẩm chất, năng lực phù hợp với nghề nghiệp
YTAH4:	Sự tác động của gia đình, người thân, bạn bè
YTAH5:	Những giới thiệu chuyên sâu về Chương trình đào tạo, vị trí việc làm sau khi tốt nghiệp
YTAH6:	Các buổi hướng nghiệp được tổ chức tại trường
YTAH7:	Có người thân làm việc trong môi trường du lịch
YTAH8:	Xã hội (nghề “hot”, nghề dễ tìm được việc làm sau khi tốt nghiệp, thu nhập,...)

Kết quả trả lời khảo sát cũng chỉ ra rằng, yếu tố gia đình, người thân, bạn bè tác động

đến định hướng lựa chọn nghề nghiệp của HSSV đang theo học tại trường chiếm tỉ lệ rất

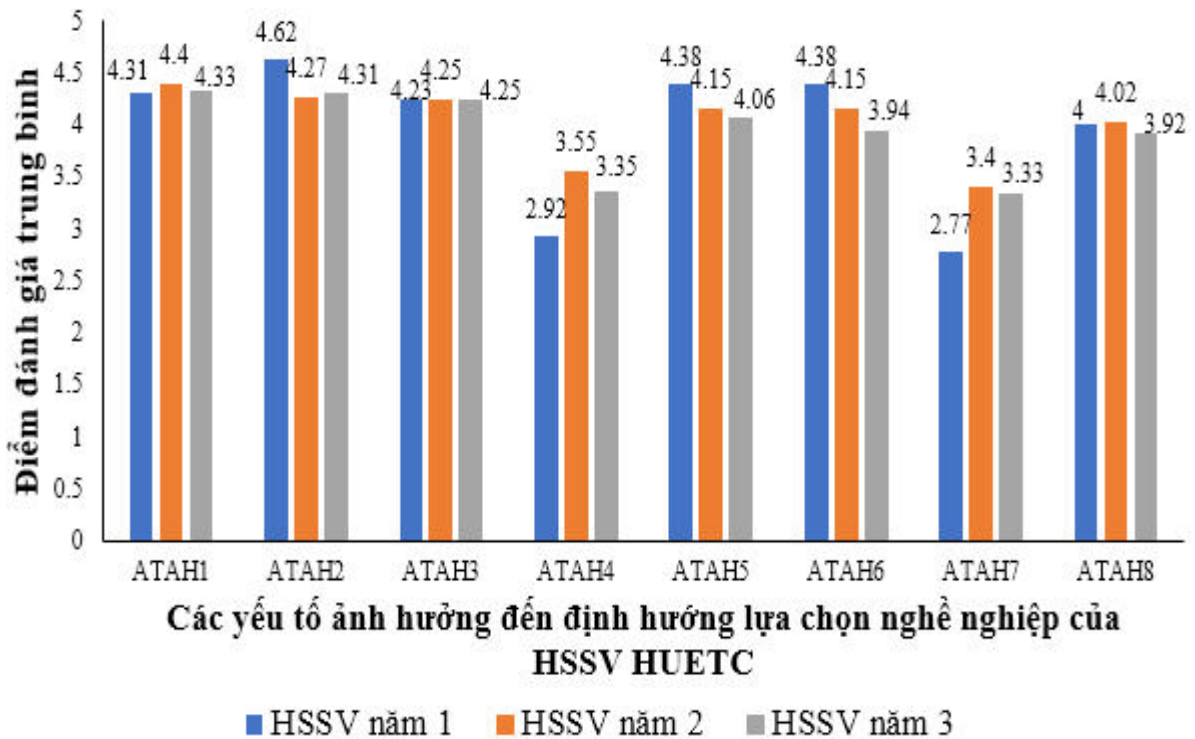
thấp. Cụ thể, có 67,4% HSSV lựa chọn yếu tố ảnh hưởng đến định hướng nghề nghiệp của mình là do “Sự tác động của gia đình, người thân, bạn bè” và 65,8% là do yếu tố “Có người thân làm việc trong môi trường du lịch”. Với kết quả này cũng đã cho thấy, bản thân các bạn đã có những sự tìm hiểu và chủ động, không bị động, không chạy theo số đông hoặc là yếu tố quen biết.

Việc chọn nghề phù hợp đòi hỏi một thái độ nghiêm túc, đúng đắn, một sự suy nghĩ chín chắn, sự đấu tranh giữa các động cơ đôi khi căng thẳng. Sự lựa chọn nghề nghiệp của học sinh có thể xuất phát từ động cơ bên trong như khả năng học tập, sở trường, sở thích, tính cách, tình hình sức khỏe của bản thân, việc hiểu được ý nghĩa xã hội, giá trị xã hội của nghề... (những yếu tố chủ quan). Động cơ này vừa có vai trò quan trọng thúc đẩy các em vươn lên những mục tiêu nhất định vừa là tiền đề cơ bản cho hoạt động có mục đích giúp cá nhân sử dụng có hiệu quả năng lực và kinh nghiệm của mình để hoàn thành tốt hoạt động trong lĩnh vực nghề nghiệp đã chọn. Bên cạnh đó, việc lựa chọn nghề nghiệp của học sinh cũng có thể xuất phát từ những động cơ bên ngoài (yếu tố khách quan) như gần nhà, vì nguyện vọng của người thân trong gia đình, phù hợp với

xu hướng chọn nghề (“mốt”), phù hợp với nhu cầu của xã hội đối với nghề, vì bạn bè rủ rê. Những động cơ bên ngoài thường tạo ra sự lựa chọn nghề một cách thụ động và chỉ góp phần nhất định vào việc thúc đẩy con người hoạt động, nhất là quá trình hành nghề một cách hiệu quả sau này.

Như vậy, qua kết quả ở Hình 1 cho thấy khuynh hướng lựa chọn nghề nghiệp của những bạn trẻ hiện nay theo khảo sát đã có sự đổi khác tích cực trong cách tư duy lựa chọn nghề. Họ biết cách khởi đầu, biết tìm hiểu và khám phá những thông tin về nhu yếu việc làm theo thực tiễn của xã hội, chọn nghề phù hợp với mình dựa trên năng lực của bản thân. Đó cũng chính là khởi đầu trong việc đánh giá của HSSV về giá trị của nghề. Và kết quả khảo sát trong nghiên cứu này hoàn toàn trùng khớp với những lý thuyết được đề cập về nghề, lựa chọn nghề, giá trị nghề nghiệp.

Với kết quả khảo sát này, chúng tôi tiến hành trích xuất chi tiết hơn về những yếu tố ảnh hưởng đến định hướng lựa chọn nghề nghiệp của các nhóm HSSV học ở các năm khác nhau để xem xét có sự khác biệt nào về các yếu tố này hay không. Kết quả mô tả ở Hình 2.

Hình 2. Kết quả khảo sát các yếu tố ảnh hưởng đến định hướng lựa chọn nghề nghiệp của HSSV HUETC

Các dữ liệu thể hiện trên Hình 2 cho thấy rằng, không có sự chênh lệch nhiều về mức độ đánh giá các yếu tố ảnh hưởng đến định hướng lựa chọn nghề nghiệp của HSSV HUETC đang học năm thứ nhất, năm thứ 2 và năm thứ 3. Đa phần HSSV ở cả khóa học đều có sự đánh giá mức độ ảnh hưởng của các yếu tố xuất phát từ động cơ bên trong của bản thân là cao hơn so với các yếu tố tác động từ bên ngoài khi đưa ra định hướng lựa chọn nghề theo học của cá nhân tại trường. Đối với yếu tố tác động từ gia đình, bạn bè, người thân quen, HSSV đang ở năm thứ nhất đều đánh giá ở mức độ ảnh hưởng ít hơn so với HSSV năm thứ 2 và thứ 3. Điều này có thể liên quan đến hiệu quả của công tác hướng nghiệp trong nhà trường cũng như sự phát triển và phổ cập của internet đã giúp cho mọi cá nhân tìm hiểu kiến thức đơn giản hơn rất nhiều, các thông tin được tiếp cận đa

chiều từ đó những nhận thức thay đổi theo chiều hướng chủ động, ít lệ thuộc vào yếu tố khách quan tác động hơn.

3.2.2. Đánh giá chất lượng thang đo các nhân tố

Tiến hành kiểm định độ tin cậy của thang đo thông qua hệ số Cronbach's Alpha để xác định xem các nội dung gợi ý về các yếu tố ảnh hưởng đến định hướng chọn nghề cấu thành thành tố đã nêu trên có thể đo lường "một cách đáng tin cậy" hay không. Kết quả phân tích được tổng hợp ở Bảng 2 và Bảng 3.

Kết quả phân tích thống kê cho thấy, Cronbach's Alpha của thang đo là 0,880 (Bảng 2) cùng các hệ số tương quan biến tổng của các biến đo lường trong thang đo đều lớn hơn 0,4 (Bảng 3). Không có trường hợp loại bỏ biến đo lường nào có thể làm cho Cronbach's Alpha của thang đo này lớn hơn 0,880 (Alpha càng lớn (tịnh tiến đến 1) thì độ

tin cậy nhất quán nội tại càng cao). Vì vậy, tất cả các biến đo lường đều được chấp nhận và sẽ được sử dụng trong phân tích nhân tố tiếp theo.

Bảng 2. Kết quả sau khi kiểm định Cronbach's alpha của thang đo

Số lượng câu hỏi	Hệ số Cronbach's Alpha
8	0,880

Bảng 3. Kết quả sau khi kiểm định Cronbach's alpha của các biến đo lường

TT	Biến đo lường	Hệ số tương quan biến tổng (Corrected Item-Total Correlation)	Hệ số Cronbach's alpha
1	Sự hiểu biết về du lịch, nghề làm du lịch (vị trí, vai trò, nhiệm vụ...)	,556	,874
2	Có đam mê, sở thích và niềm tin với nghề nghiệp	,741	,859
3	Có phẩm chất, năng lực phù hợp với nghề nghiệp	,677	,863
4	Sự tác động của gia đình, người thân, bạn bè	,591	,873
5	Những giới thiệu chuyên sâu về Chương trình đào tạo, vị trí việc làm sau khi tốt nghiệp	,763	,854
6	Các buổi hướng nghiệp được tổ chức tại trường	,708	,860
7	Có người thân làm việc trong môi trường du lịch	,567	,881
8	Xã hội (nghề "hot", nghề dễ tìm được việc làm sau khi tốt nghiệp, thu nhập)	,705	,860

3.3. Nhận thức của HSSV theo học tại HUETC về giá trị nghề nghiệp

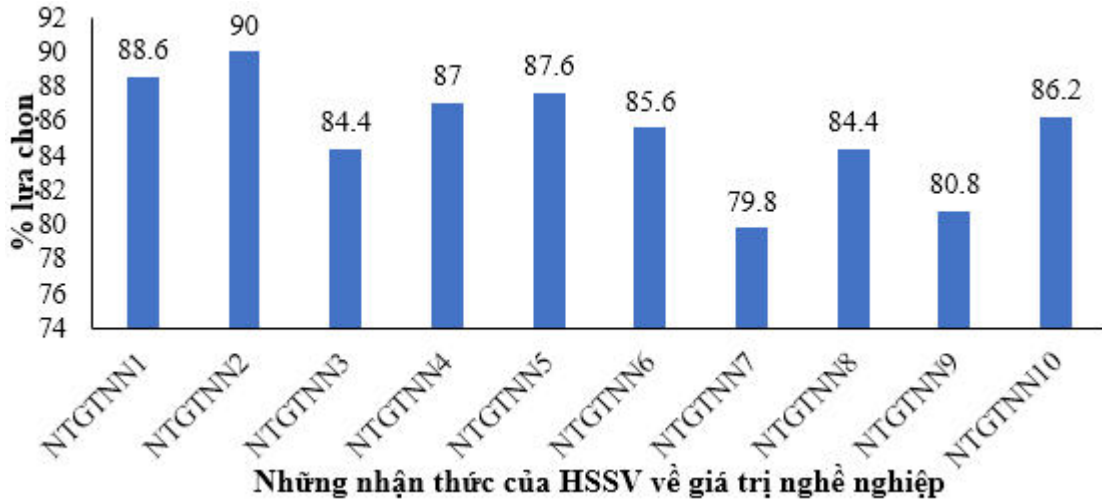
3.3.1. Thống kê mô tả đối tượng khảo sát

Trong tác phẩm "Hoạt động - Ý thức - Nhân cách" được Leonchev cho xuất bản năm 1975, ông đã nhận định: "Cái gì được phản ánh trong đầu óc con người, thúc đẩy hoạt động và hướng hoạt động vào việc thoả mãn một nhu cầu nhất định thì gọi là động cơ hoạt động ấy". Như vậy, động cơ chọn nghề của mỗi cá nhân là cái thúc đẩy cá nhân, chi phối mọi hoạt động của cá nhân vươn tới sự xác định cho mình một nghề nghiệp nào đó. Nhận thức nghề nghiệp là quá trình con người nhận biết, tìm hiểu về nghề nghiệp

mình đang quan tâm, là quá trình học tập và tìm hiểu về ngành nghề cụ thể đã xác định từ đó hiểu được tầm quan trọng của ngành nghề đang theo học và xác định được vị trí nghề nghiệp của cá nhân trong tương lai. Nghiên cứu của Luecht và cộng sự (1990) được xem như một trong những nghiên cứu từ rất sớm đánh giá mức độ nhận thức nghề nghiệp của học viên thuộc các chuyên ngành đào tạo khác nhau, gắn liền với 18 yếu tố thể hiện hành vi của cá nhân.

Mức độ đánh giá của HSSV về các đặc điểm của nghề được gợi ý sau đây liên quan đến sự lựa chọn nghề theo học của bạn tại

trường Cao đẳng Du lịch Huế (nhận thức giá trị nghề nghiệp) được thể hiện ở Hình 3.

Hình 3. Kết quả khảo sát nhận thức của HSSV theo học tại HUETC về giá trị nghề nghiệp

Trong đó:

- NTGTNN1: Nghề góp phần bảo tồn, duy trì giá trị bản sắc văn hoá địa phương, quốc gia và góp phần quảng bá hình ảnh đất nước
- NTGTNN2: Nghề đòi hỏi ý thức, trách nhiệm cao của mỗi cá nhân
- NTGTNN3: Nghề có việc làm ngay
- NTGTNN4: Nghề tạo ra nhiều cơ hội nghề nghiệp trong tương lai
- NTGTNN5: Môi trường làm việc năng động, có cơ hội tìm việc nhanh chóng và chất lượng
- NTGTNN6: Nghề có thu nhập cao
- NTGTNN7: Nghề được xã hội trọng vọng
- NTGTNN8: Nghề chịu áp lực công việc khá nặng nề do đó hình thành được khả năng bình tĩnh, nhạy bén, nề nếp, kỷ luật
- NTGTNN9: Là một trong những ngành nghề hot nhất hiện nay, cả về nhân lực lẫn nhu cầu
- NTGTNN10: Nghề có cơ hội tiếp cận với các lĩnh vực du lịch một cách thực tế

Từ việc tự bản thân tự xác định và quyết định những nghề phù hợp để theo học đã dẫn đến HSSV đang theo học tại trường có những nhận thức tích cực về giá trị nghề nghiệp, công việc tương lai của mình.

Kết quả Hình 3 phản ánh sự hiểu biết sâu sắc về nghề là yếu tố chủ yếu để HSSV chọn ngành nghề theo học. Người học đã có sự kết hợp giữa nhận thức về giá trị của nghề với những năng lực của bản thân để theo học. Chính điều này sẽ giúp người học có đủ năng lực và động cơ thực sự để vượt qua

những khó khăn và tiếp tục theo đuổi đam mê, ước vọng của mình trong tương lai.

3.3.2. Đánh giá chất lượng thang đo các nhân tố

Kết quả kiểm định cho thấy hệ số độ tin cậy thang đo của sự đánh giá về tầm quan trọng về các đặc điểm của nghề đây liên quan đến sự lựa chọn nghề theo học của các bạn tại trường Cao đẳng Du lịch Huế là rất tốt (Cronbach's Alpha= 0,906 > 0,6) (Bảng 4). Đồng thời, kết quả phân tích thống kê cũng cho thấy các biến đo lường đều có hệ số tương quan biến tổng phù hợp (Corrected

Item - Total Correlation > 0,3) (Bảng 5). Như vậy thang đo đạt độ tin cậy, các biến quan sát đều có ý nghĩa giải thích tốt cho nhân tố của

sự đánh giá về tầm quan trọng về các đặc điểm của nghề được đánh giá khi quyết định chọn nghề theo học.

Bảng 4. Kết quả sau khi kiểm định Cronbach's alpha tổng

Thống kê độ tin cậy (Reliability Statistics)	
Số lượng câu hỏi (N of Items)	Hệ số Cronbach's Alpha tổng (Cronbach's Alpha)
10	0,906

Bảng 5. Kết quả sau khi kiểm định Cronbach's alpha các biến

TT	Biến đo lường	Hệ số tương quan biến tổng phù hợp (Corrected Item - Total Correlation)	Hệ số alpha các biến (Cronbach's Alpha if Item Deleted)
1	Nghề góp phần bảo tồn, duy trì giá trị bản sắc văn hoá địa phương, quốc gia và góp phần quảng bá hình ảnh đất nước	,661	,897
2	Nghề đòi hỏi ý thức, trách nhiệm cao của mỗi cá nhân	,634	,899
3	Nghề có việc làm ngay	,654	,898
4	Nghề tạo ra nhiều cơ hội nghề nghiệp trong tương lai	,729	,894
5	Môi trường làm việc năng động, có cơ hội tìm việc nhanh chóng và chất lượng	,827	,888
6	Nghề có thu nhập cao	,716	,894
7	Nghề được xã hội trọng vọng	,634	,900
8	Nghề chịu áp lực công việc khá nặng nề do đó hình thành được khả năng bình tĩnh, nhạy bén, nề nếp, kỷ luật	,551	,905
9	Là một trong những ngành nghề hot nhất hiện nay, cả về nhân lực lẫn nhu cầu	,635	,899
10	Nghề có cơ hội tiếp cận với các lĩnh vực du lịch một cách thực tế	,683	,896

4. Kết luận

Các yếu tố ảnh hưởng đến định hướng lựa chọn nghề nghiệp hiện nay theo khảo sát trong nghiên cứu này đối với 105 HSSV đang theo học 07 nghề tại trường tham gia trả lời

đã có sự đổi khác tích cực trong cách tư duy lựa chọn nghề. Kết quả khảo sát cho thấy rằng, HSSV đã có sự kết hợp giữa các yếu tố chủ quan của chính bản thân như năng lực, đam mê, sở thích, sự hiểu biết về nghề, và những tác động khách quan từ bên ngoài

như gia đình, bạn bè, người thân, nghề “mốt”, khi lựa chọn nghề theo học tại trường.

HSSV đã chủ động hơn trong chọn nghề còn được thể hiện qua những đánh giá giá trị của nghề. Đó chính là những nhận thức về giá trị nghề nghiệp tương lai mà họ sẽ tạo dựng và phấn đấu. Chính điều này sẽ giúp người học có đủ năng lực và động cơ thực sự để vượt qua những khó khăn và tiếp tục theo đuổi đam mê, ước vọng của mình trong tương lai.

Từ những kết quả khảo sát ban đầu thu nhận được, chúng tôi nhận thấy rằng, việc xác định các yếu tố ảnh hưởng đến định

hướng chọn nghề (động cơ chọn nghề) của những học sinh khi đang ngồi trên ghế nhà trường và giúp các em nhận thức được những giá trị của nghề nghiệp mà các em hướng tới khi chọn nghề có vai trò rất quan trọng. Đây cũng chính là một trong những nội dung thường được đề cập đến của chương trình hướng nghiệp tại các trường THPT, THCS. Như vậy, với kết quả khảo sát ban đầu này, một giải pháp được đề xuất để định hướng hỗ trợ công tác tuyển sinh của nhà trường chính là đầu tư tập trung vào hướng nghiệp (giới thiệu, tư vấn về nghề) ở các trường THPT, THCS.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. Weis, D., & Schank, M. J. (2002). Professional values: Key to professional development. *Journal of Professional Nursing*, 18(5), 271–275.
- [2]. Lai PK, Pek H. Concept of professional socialization in nursing. *Int EJ of Sci Med Edu*. 2012;6(1):5–31.
- [3]. Poorchangizi B., Farokhzadian J., Abbaszadeh A., Mirzaee M., Borhani F. (2017). The importance of professional values from clinical nurses' perspective in hospitals of a medical university in Iran. *BMC Med Ethics*, 18, 20. <https://doi.org/10.1186/s12910-017-0178-9>.
- [4]. Luecht R M, Madsen M K, Taugher M P, Petterson B J. (1990), Assessing professional perceptions: design and validation of an Interdisciplinary Education Perception Scale, *J Allied Health*, Spring;19(2):181-91.
- [5]. Lêonchiev A.N. (1989), *Hoạt động – Ý thức – nhân cách*, NXB Giáo dục (Bản tiếng Việt).
- [6]. <https://kinhnghiemduhoc123.wordpress.com/2013/06/04/dong-co-chon-nghe/>
- [7]. <https://loga.vn/tai-lieu/tu-tuong-day-hoc-cua-a-n-leonchev-17617>